

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 23 73

F: 01 471 29 78

E: gp.mo@gov.si

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mo.gov.si

Številka: 094-14/2023-8		
Ljubljana, dne 16. 06. 2023		
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)		
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si		
ZADEVA: Pobuda za razglasitev leta 2024 za leto generala Rudolfa Maistra - predlog za obravnavo		
1. Predlog sklepov vlade:		
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ___ redni seji dne _____ pod točko _____ sprejela naslednji		
S K L E P :		
Vlada Republike Slovenije je leto 2024 razglasila za leto generala Rudolfa Maistra.		
Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA		
Prejmejo: – ministrstva, – Vladne službe		
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
- Janja Zorman Macura, sekretarka, vodja Kabineta ministra		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
/		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE

d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: Gradivo nima finančnih posledic. Finančne posledice bodo nastale z oblikovanjem programa obeleževanja leta Generala Maistra, ki pa jih v tej fazi ni mogoče predvideti.				

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
V skladu s sedmim odstavkom 9. člena Poslovnika Vlade RS (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 80/13 in 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21) javnost ni bila povabljena k sodelovanju, ker gre za predlog sklepa vlade.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Dr. Damir Črnčec Državni sekretar	

Poslano:

- naslovníku
- GŠSV

Obrazložitev:

V letu 2024 obeležujemo 150 - letnico rojstva in 90 - letnico smrti generala in pesnika Rudolfa Maistra - Vojanova (29. marec 1874, Kamnik - 26. julij 1934, Unec pri Rakeku). Nacionalna obeležitev Maistrove ustvarjalnosti in njegove vloge v kolektivni zavesti Slovencev vključuje leto 2024, ko bo številne prireditve in projekte zaokrožila redna proslava 23. novembra 2024, na državni praznik dan Rudolfa Maistra, ki ga praznujemo v spomin, ko je s svojimi vojaki v Mariboru razorožil in izgnal iz mesta pripadnike zelene garde oziroma Schutzwehra (v noči 22. na 23. november 1918) in s tem zagotovil Spodnjo ali Južno Štajersko Državi SHS, danes Republiki Sloveniji.

Nacionalna obeležitev življenja in ustvarjanja generala in pesnika Rudolfa Maistra - Vojanova je namenjena poklonu velikemu slovenskemu domoljubu, vojaškemu poveljniku, strategu in poetu, katerega vojaška kariera in literarno delo ni le dokument takratnega časa, temveč obenem izpoveduje najglobljo in najbolj čisto, nadčasovno človečnost in domoljubje. Njegova dejanja v viharni prevratni dobi ni mogoče ločiti od zgodovinskega časa, ki so mu bila zavezana. Hkrati ta dejanja pomembno presegajo zgolj identifikacijsko raven, saj seizmografsko beležijo notranje napetosti tistega časa in ga na ta način transcendira. Maister je v svoji poeziji z izjemno jasnostjo in izrazno močjo izpovedal občutje sveta, ki je bilo značilno za velik del njegove generacije. V svojih pesmih poziva h kolektivni identifikaciji, to je poezija, ki je izrazito usmerjena v družbeni učinek, a vendar ni zgolj deklarativna, ampak je obenem občutena visceralno in telesno. Maister je vsebine svojih notranjih in intimnih odnosov in strahu pred krivicami za svoj narod v svojem opusu prepletal z napetostmi idej, skupnosti in takratnega družbenega sveta. Ravno zaradi občutljive in izostrene dinamike intimnega občutenja in ekstrovertirane kolektivne aklamacije ga lahko umeščamo v krog najpomembnejših slovenskih osebnosti.

Rudolf Maister je postal začasni poveljnik okrožnega poveljstva v Mariboru 21. junija 1916. Zaradi ovadbe nemških nacionalistov so ga 8. marca 1917 premestili v Gradec, kjer je bil povišan v majorja. Vrnil se je v Maribor in 1. julija 1917 so ga imenovali za stalnega poveljnika poveljstva številka 26. Na tej dolžnosti je ostal do razpada dvojne monarhije. 29. oktobra 1918 je bila slovesno razglašena ustanovitev Države Slovencev, Hrvatov in Srbov in naslednjega dne je mariborski nemški občinski svet razglasil Maribor z okolico za del Nemške Avstrije. 1. novembra 1918 je major Rudolf Maister v vojašnici 26. strelskega polka pred mestnim poveljnikom polkovnikom Antonom Holikom in zbranimi častniki odločno izjavil: »Ne priznavam, teh točk. Maribor razglašam za posest Države Slovencev, Hrvatov in Srbov in prevzemam v imenu svoje vlade vojaško poveljstvo nad mestom in vso Spodnjo Štajersko.« Po sestanku je s 150 slovenskimi vojaki in častniki dejansko prevzel vojaško oblast v Mariboru. Maribor je razglasil za jugoslovansko posest. Narodni svet za Štajersko je Maistra 1. novembra 1918 povišal v generala, da bi imel v nadaljnjih pogajanjih z avstrijsko vojsko večjo avtoriteto. Tako je vzpostavil pogoje, da je upravo na slovenskem Štajerskem prevzel Narodni svet. Nemci so izsilili ustanovitev varnostne straže in 3. novembra je nastala zelena garda ali Schutzwehr. Za ureditev in utrditev slovenske oblasti na Štajerskem je bil ključen Maistrov mobilizacijski poziv 9. novembra 1918. Temu so nasprotovali Nemci, pa tudi narodna vlada v Ljubljani. V nekaj tednih je Maister zbral vojsko, ki je štela približno 4000 vojakov.

21. novembra 1918 so ustanovili mariborski pešpolk. Z njim je nastala prva redna slovenska vojska s slovenskimi častniki in slovenskim poveljevanjem. V noči z 22. na 23. novembra 1918 je general Rudolf Maister izdal ukaz, da morajo slovenske enote razorožiti zeleno gardo. S tem je presenetil in prehitel Nemce v zeleni gardi, ki so načrtovali podobno akcijo čez dan. Tako so bili ustvarjeni pogoji, da so njegove enote zasedle 27. novembra 1918 Špilje, nato pa še Radgono, Cmurek, Lučane, Radlje in Muto. Malgajeva skupina iz Celja je zasedla Mežiško dolino, nato pa Pliberk in Velikovec, zasedli pa so še Dravograd, Labot in Šentpavel. Vojaška akcija je potekala skladno s pogodbo, ki jo je general Rudolf Maister podpisal z avstrijskim polkovnikom Rudolfom Passyem.

Vojaki pod vodstvom generala Rudolfa Maistra so okoli Radgone, Šentilja v Slovenskih goricah in Kozjaka oblikovali razmejitveno črto med nemško Avstrijo in Državo SHS, pozneje Kraljevino SHS.

General Maister je v znameniti majski ofenzivi 1919 uspešno poveljeval labotskemu odredu in po zmagi prevzel poveljstvo koroškega obmejnega poveljstva v coni A plebiscitnega ozemlja od koder se je moral s svojimi policijskimi silami umakniti 18. septembra 1919, ker bi lahko vplival na rezultate plebiscita. Postal je tudi poveljnik Maribora.

Maister je sodeloval pri delu razmejitvene komisije, tako pri določitvi meje z Avstrijo, kot z Italijo (predsednik komisije za razmejitve z Italijo je bil med letoma 1921 in 1923).

Ves čas je bil družbeno in družabno aktiven. Svoje javno delovanje je tudi po upokojitvi namenjal dokumentiranju ter objektivnemu predstavljanju vojaškega in političnega dogajanja v desetletju 1912-1922. Ohranjal je stike s svojimi nekdanjimi borci in zbiral gradivo za spomine. Leta 1924 se je strokovno lotil zbiranja podatkov o vojaškem in prevratnem gibanju v letih 1918 in 1919. V ta namen je sestavil obsežen in temeljit anketni vprašalnik ter ga razposlal vsem udeležencem in pričevalcem. Zadnjo veliko manifestacijo v Mariboru je Maister vodil leta 1928 ob deseti obletnici osvoboditve slovenske Štajerske in Koroške. Predsedoval je pripravljalnemu odboru in bil slavnostni govornik. Leta 1933 je bil razglašen za častnega meščana mesta Maribor. Ves čas je bil tudi neumoren podpornik umetnosti in kulturnega dogajanja – pesnik, bibliofil, kulturnik.

Kako so sodobniki spoštovali Rudolfa Maistra nam pričajo dogodki ob njegovi smrti in poteku pogreba. Maister je umrl 26. julija 1934 na Uncu. Naslednji dan so ga prepeljali v Maribor. Od generala se je poslovilo več kot 25.000 ljudi, na pokopališče pa ga je pospremilo več kot 10.000 žalujočih. Pod vodstvom župana dr. Franja Lipolda je bil ustanovljen poseben pogrebni odbor. Objavili so razglas o poteku pogrebnih svečanosti in pozvali mesto k žalovanju. Na stroške mestne občine so Maistra pokopali na pobreškem pokopališču v Mariboru.

Razglasitev Maistrovega leta bo lahko še dodatno spodbudila k oblikovanju novih programov in dejavnosti v zvezi z Maistrovo domoljubno, vojaško in pesniško dediščino ter pozitivno prispevala k širjenju zavesti o izjemnih domoljubnih, humanističnih in duhovnih vrednotah generalove in poetove dediščine ter njegovega ustvarjalnega in navdihujočega življenja. Prav tako pričakujemo, da bi razglasitev prispevala k promociji in ugledu Slovenske vojske, ki črpa svojo tradicijo iz navedenega obdobja in promociji ter krepitvi ugleda poklica vojaka.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO